

НЕЗАЛЕЖНАЯ ГАЗЕТА ШУМІЛІНШЧЫНЫ

СЬВІТАНАК

Беларусь,
твой народ
гаракаецца
Залатцама,
яснага дня!
М. Барановіч.

№18 (236) СНЕЖАНЬ 2017 ГОД

ЖЫВІ ЯК ГАСПАДАР

РЫХТУЙ ДРОВЫ ВЯСНОЙ, КАБ НЕ СТАЯЦЬ У ЧАРЗЕ ЗІМОЙ

Дзе зараз набываюць дровы шумілінцы? На сённяшні дзень жыхары раёна найчасцей звяртаюцца ў наступныя арганізацыі: гэта Шумілінскі філіял "Віцебскаблпаліўзбыт" па забеспячэнні палівам і Шумілінскі лясгас.

Увогуле, перадусім трэба адзначыць, што ў Шумілінскім раёне сёння налічваецца каля пяці тысяч домаўладальнікаў, якія маюць пачатковае ацяпленне. У тым ліку 3 101 жыхароў атрымалі гэтак званыя паліўныя кніжкі, паводле якіх яны маюць права набываць дровы па фіксаваным цэнам. Тэрмін дзеяння такой паліўнай кніжкі – да пяці гадоў.

Як высветлілася, на сёння ў Шумілінскім філіяле Віцебскага абласнога ўнітарнага прадпрыемства «Віцебскаблпаліўзбыт» сабралася чарга заказчыкаў на дровы болей як за 40 чалавек. На торфабрыкет таксама існуе чарга болей за два дзесяткі чалавек. А на пляцоўцы прадпрыемства ў Шуміліне зараз ляжыць нарыхтаваных ствало дрэў (цана 8,6 ўруб. за куб.) толькі на 6 домаўладальнікаў. Вось і выходзіць, калі адгружаць кожны дзень па аднаму прычэпу, то апошні заказчык ў чарзе дачакаецца свайго заказу толькі праз месяц. На жаль, гэта гісторыя паўтараецца кожны год па аднаму і таму ж сцэнарыю. Шумілінцы чамусьці толькі з надыходам восеньскіх халадоў, або рэзкім паніжэннем тэмпературы паветра раптам пачынаюць успамінаць аб тым,

як яны будуць абаграваць сваё жыллё. Бадай што, гэта пытанне заўсёды было актуальнае і сучаснае. Аднак як бы там ні было, выпрацаваць алгарытм і адзіныя падыходы, каб не ўзнікала праблем і збояў дагэтуль не ўдаецца.

Свядомасць нашых людзей, на жаль, даволі кансерватыўная і не выклікае станоўчай дынамікі. Да таго ж не трэба забываць, што цэны на месцы не стаяць. Таму дровы рыхтаваць трэба загодзі, вясною ці летам, каб яны высахлі пад страхой і добра гарэлі, а не тапіць печкі зімой сырымі цуркамі. Бо належнай цеплааддачы ад сырой драўніны не атрымаеш, плюс яшчэ перарасход кубоў ды грошай.

Дарэчы, фіксаваная цана на цвёрдае паліва для насельніцтва складае 8,60 руб. за 1 м. куб. дроў у паліўзбыце (пры норме 4,9 кубоў на адно домаўладанне). Наступныя цэны для набыцця торфа кавалкавага па фіксаваных цэнах: 7,6 руб. за тону (пры норме 4 тоны). Цана фіксаваная на торфабрыкеты 24,1 руб. за тону (пры норме 3,5 тоны). Звыш гэтых нормаў паліва прадаецца па свабодных цэнах.

Праўда і тое, што ў філіяле паліўзбыта, як сацыяльнай арганізацыі, яшчэ існуюць і льготныя цэны на паліва. Аднак на ўвесь Шумілінскі раён налічваецца толькі ўсяго 50 льготнікаў. Льготныя цэны на дровы: за адзін кубаметр – 4,3 руб., торфу кавалкавага за адну тону – 3,8 руб., торфабрыкету за адну тону – 12,05 руб. А звыш устаноўленых нормаў паліва адпускаецца па свабодным цэнам.

І гэта яшчэ не ўсё. Насамрэч, калі заказчык патрабуе прывезці на дом гатовыя парэзаныя цуркі, дык у гэтым выпадку кошты рэзка ўзрастаюць. Пералічаныя вышэй цэны на дровы у кубаметрах тычацца чатырохметровых бярвенцаў і ствалоў. А калі трэба парэзаць чатырохметровыя ствалы на двухметровыя ў колькасці аднаго метра кубічнага, то такая паслуга каштуе 1,7 руб. Распілоўка дроў на цуркі – 8,6 руб., пагрузка ўручную – 3,82 коп, раскалоць цуркі – яшчэ 8,54 руб за метр кубічны.

Даўга паліва трактарам да месца жыхарства заказчыка – 3,84 руб. за адзін кіламетр, або паслугі трактара за адну гадзіну – 18,72 руб. У рэшце рэшт трактарны прычэп з бязрозовых, асінавых і альховых калодак можна купіць у Шумілінскім філіяле паліўзбыту дзесьці за 240 рублёў. Дарагавата, калі меркаваць па заробкам і пенсіям шумілінцаў.

Каб пад восень не збіраўся чарга – у

сакавіку і красавіку філіял робіць розныя акцыі. Да прыкладу, сёлета за дастаўку дроў бралі грошы не па кіламетражу, а ў залежнасці ад часу за паездку. У выніку кошты былі ў два разы танней.

Прынамсі, у філіяле працуюць 11 чалавек, штаты поўнаццоўкамpleктаваны, уладкавацца туды на працу праблематычна. Сярэдні заробак за месяц – 430 рублёў.

А для тых, хто не хоча стаяць у чарзе па дровы зімой, ёсць Шумілінскі лясгас. Тут чаргі не бывае, затое і кошты адпаведныя, праўда, на розных умовах. На дзялянках дзяржаўнага фонду заўсёды ляжаць нарыхтаваныя двухметровыя ствалы. Пакупнік мае права самастойна выбіраць неабходную пароду дрэваў, а ляснік толькі заверыць накладную. Такая драўніна каштуе 9 рублёў за кубічны метр.

Практыкуецца і саманарыхтоўка драўніны на корані па заяве заказчыка, за чыста сімвалічныя цэны – 20 капеек за кубаметр. Усяго з пачатку года лясніцтва рэалізавала дроў на корані каля 800 кубічных метраў, а ў гатовым выглядзе – 350 кубоў. Праўда, у апошні час арганізацыя болей прапаноўвае насельніцтву дровы ў гатовым выглядзе, бо высякаць лес павінны прафесіяналы, а не кожны жадаючы.

Алесь Шумскі

ПАРТАЛ ТВАЙГО ГОРАДА: [HTTP://SHUMILINA.BY](http://shumilina.by)

ЭКАНОМІКА РАЁНА

КАДРЫ

ПАДЗЕННЕ ДАХОДАЎ ШУМІЛІНЦАЎ

Шумілінскі раён у кастрычніку аказаўся шосты «знізу» па зарплате.

А ў самым бедным раёне Віцебшчыны цяпер не атрымліваюць і 500 рублёў. Праўда і тое, што ў кастрычніку сярэдні заробак нязначна падвысіўся. Аднак і гэтым росту не ўдалося зацягнуць надобру тэндэнцыю: жыхары самых бедных раёнаў працягнулі губляць у даходах. А больш чым у палове раёнаў – у 64 з 118 – сярэдні заробкі яшчэ ўпалі.

Да таго ж у 27 раёнах краіны рост заробкаў не перавысіў сімвалічныя 10 рублёў. У выніку разрыв паміж самым багатым і самым бедным раёнам павялічыўся і цяпер складае 2,4 разы.

7 фактаў пра заробкі ў Беларусі ў кастрычніку.

Самы бедны раён – Шаркаўшчынскі – стаў яшчэ бедней. Больш за тое, ён зараз з'яўляецца адзіным раёнам ў краіне, дзе сярэдні заробак не перавышае нават 500 рублёў.

Больш за ўсё ўпалі зарплаты ў Ліёнскім раёне. Тут работнікі страцілі ў сярэднім 65 рублёў (цяпер тут зарабляюць крыху менш 545 рублёў).

Самы вялікі рост заробкаў прадэманстравалі Гродзенскі раён (57,5 рубля).

Як і ў мінулым месяцы, толькі 2 раёна

– Салігорскі і Мінскі – узялі планку «папіцот». Толькі ў 6 раёнах сярэдняя зарплата перавышае ўзровень, агульны па краіне. Гэта на адзін раён больш, чым у верасні. Нагадаем, сярэдні заробак цяпер – 841 рубель.

28 раёнаў маюць сярэдні заробак менш за 600 рублёў. Тут сітуацыя стала ледзь лепш, у мінулым месяцы іх было 29.

У 62 раёнах (гэта значыць амаль у кожным другім раёне краіны) сярэдняя зарплата ў раёне 600-700 рублёў.

Топ-10 раёнаў з самай нізкай сярэдняй зарплатой у кастрычніку.

1. Раён сярэдні заробак у кастрычніку (у рублях). 2. Як змянілася ў параўнанні з вераснем (у рублях)

Шаркаўшчынскі	484,0	-17,5
Ушацкі	513,5	-11,5
Міёрскі	528,2	-2,2
Бешанковіцкі	539,4	-10,9
Браслаўскі	542,8	-28,7
Шумілінскі	543,8	-18,8
Ліёнскі	544,4	-65,1
Сенненскі	550,8	-20,8
Мсціслаўскі	554,1	-4,1
Лоеўскі	560,9	+1,3

Значнага падзення заробкаў у некаторых раёнах змяніўся рэйтынг

адстаючых. У кастрычніку ў яго ўвайшлі Сенненскі і Лёзненскі раёны. Крыху палепшыць сітуацыю ў самых бедных раёнах атрымаецца, хутчэй за ўсё, толькі ў снежні – пасля аналіза павышэння заробкаў некаторым катэгорыям бюджэтных.

Топ-10 раёнаў з самай высокай сярэдняй зарплатой у кастрычніку.

1. Раён сярэдні заробак у кастрычніку (у рублях). 2. Як змянілася ў параўнанні з вераснем (у рублях)

Салігорскі	1 165,0	+28,9
Мінскі	1 029,2	+19,7
Дзяржынскі	924,1	+22,6
Рэчыцкі	904,2	+15,9
Смалевіцкі	899,2	+11,8
Мазырскі	851	+30,3
Гродзенскі	833,7	+57,5
Жлобінскі	812,4	+33,7
Светлагорскі	802,8	+28,4
Лагойскі	799,0	-2,7

Як мы бачым, ва ўсіх «хлебных» раёнах, за выключэннем Лагойскага, сярэдні заробак вырас. Рост заробкаў у Гродзенскім раёне дазволіў яго жыхарам выцесніць з рэйтыngu суседзяў з «атамнага» рэгіёну – Астравецкі раён сышоў з дзясяткі. А вось «багатым» з Салігорску пакуль не ўдалося папоўніць страты верасня.

А. Прылуцкі

РАЙВЫКАНКАМ ПАДНЯЎСЯ

Чыноўнікі з Шуміліна выказалі жаданне набыць красавер «Geely Atlas»

Першы аўтамабіль «Geely Atlas» толькі паспеў сысці з канвеера «БелДжы», як Шумілінскі райвыканкам абвясціў тэндэр на куплю «Geely Atlas» у канфігурацыі «Flagship» – з 2,4-літровым рухавіком, аўтаматычнай каробкай пераключэння перадач і іншымі наваротамі.

Аўтамабіль павінны паставіць заказчыку да канца студзеня 2018 года, за новы беларускі красавер Шумілінскага чыноўнікі згодныя заплаціць да 55 000 рублёў. Фінансуюцца закупка з мясцовага бюджэту.

Першы серыйны аўтамабіль «Geely Atlas NL3» канвеер завода «БелДжы» быў выпушчаны 17 лістапада, калі на адкрыццё прадпрыемства прыехаў сам Аляксандр Лукашэнка. Плануецца, што спачатку беларускі завод будзе выпускаць па 60 000 такіх аўтамабіляў у год, а затым пяройдзе на поўную магутнасць.

Ян Вайтовіч

МУЖНЫ ЎЧЫНАК

МЕДАЛЬ "ЗА АДВАГУ"

Дэсантнік Дзмітрый Страчук, які выратаваў жыццё і яго таварыш Яўген Жарскі, у якіх 5 красавіка падчас дэсантавання з Іл-76МД ў Шумілінскім раёне сышліся парашуты, узнагароджаны медалём "За адвагу".

Гэты выпадак падбыў падчас сумесных вучэнняў беларускіх і расейскіх дэсантнікаў, якія праходзілі вясной. Масавы выкід парашутыстаў праводзіўся ў Шумілінскім раёне.

На вышыні каля 80 метраў

двое дэсантнікаў з дэсантна-штурмавой роты 383-га асобнага гвардзейскага дэсантна-штурмавога батальёна 38-й асобнай гвардзейскай дэсантна-штурмавой брыгады сутыкнуліся. Пры гэтым у наводчыка радавога Яўгена

Жарская згас купал, але яго калега гранатамётчык радавы Дзмітрый Страчук паспеў схіпіць згаслы асноўны купал парашута таварыша і трымаў яго да прызямлення.

Абодва дэсантніка ўжо паспелі адслужыць тэрміновую службу і цяпер знаходзяцца ў запасе. Указ аб іх узнагароджанні Аляксандр Лукашэнка падпісаў 18 снежня.

Алесь Прыбярэжны

ЛАД ЖЫЦЦЯ

ДНІ ЦВЯРОЗАСЦІ

Дніцвярозасці, што праводзяцца на Шуміліншчыне, ужо паспелі стаць традыцыйнымі. Чарговы з іх пачаўся ў снежні, аднак звычайны ініцыятыва, захоўваючы асноўную ідэю, набывае новыя формы.

Акрамя мерапрыемстваў ва ўстановах адукацыі, спартыўных спаборніцтваў, малебнаў ў праваслаўных і каталіцкіх храмах, гэтым разам для жыхароў рэгіёну падрыхтавалі дэгустацыі напояў, якія нашмат смачней і, вядома, больш карысна, чым алкаголь. У розных гандлёвых кропках наведвальнікам прапаноўвалі сокі, малако,

кефір, ражанку, новыя гатункі ліманаду.

Агітаваць людзей адмовіцца ад спіртнога і вясці здаровы лад жыцця прадаўцам дапамагалі работнікі мясцовага аўтаклуба і раённай бібліятэкі, а таксама майстры Дома рамёстваў.

Паводле начальніка аддзела ідэалагічнай работы, культуры і па справах моладзі Шумілінскага

райвыканкама Валянціна Навіцкая, такая форма працы, як дэгустацыя «Напоі здароўя», пры правядзенні штоквартальнага дня цвярозасці выкарыстоўвалася ўпершыню. Прыемна, што дадзенай ініцыятыве падтрымалі гандлёвыя аб'екты не толькі дзяржаўнай формы ўласнасці.

Навінай у гэты раз стала і работа кінаперасоўкі: калектывам некалькіх прадпрыемстваў райцэнтра былі паказаны тэматычныя фільмы.

Алесь Прыбярэжны

З ЗАЛЫ СУДА

АСУДЖАНЫ РЭЦЫДЫВІСТ

Рэцыдывіст, які напаў ноччу на жанчыну ў Віцебску, прысуджаны да 11 гадоў калоніі асаблівага рэжыму, паведаміў намеснік начальніка аддзела пракуратуры вобласці Віталь Сузанскі.

Судовая калегія па кримінальных справах абласнога суда разгледзела апеляцыю па справе аб нападзе на жанчыну. Прысуд, вынесены судом Чыгуначнага раёна Віцебска, пакінулі без зменаў – 11 гадоў у калоніі асаблівага рэжыму з канфіскацыяй маёмасці. Мужчына асуджаны за разбой.

Фігурант кримінальнай справы – 37-гадовы жыхар Шумілінскага раёна. Мужчына быў нежанаты, нідзе не працаваў, меў ужо тры судзімасці (у тым ліку за забойства). Перадусім быў асуджаны таксама за разбой:

зарабляў тым, што з нажом нападаў на жанчын, адбіраў сумкі і залатыя ўпрыгажэнні.

Злачынства, за якое ён асуджаны на гэты раз, адбылося летам 2017 года на вуліцы 10-й Полацкай. Мужчына спачатку ішоў следам, а затым напаў на жанчыну, якая каля поўначы вярталася дадому з працы. Пераследавальнік нанёс ёй удар па галаве ззаду, а калі ахвяра ўпала на калені, стаў яе біць і вырываць сумку. Жанчына адбіралася, здолела дастаць газавы балончык і пырснуць у твар нападніку. Але ён усё ж адабраў сумку і ўцёк.

Затым налётчык пабег па вуліцы Супруна ў бок вуліцы Ленінградскай, дзе па дарозе ён выкідваў з сумкі рэчы. На наступны дзень сумку знайшла прыхаджанка каля храма святой прападобнай Еўфрасінні Полацкай на вуліцы Ленінградскай.

Самым каштоўным у сумцы быў мабільны тэлефон, агульны кошт усяго выкрадзенага склаў каля 370 рублёў.

Зламысніка знайшлі прыкладна праз месяц. Паколькі нацы напад неўрэальную пагрозу жыццю і здароўю жанчыны, злачынства прызнана асабліва небяспечным рэцыдывам.

Пераклад з расейскай рэдакцыі

news.tut.by

БРАКАНЬЕРАЎ
ПАКАРАЛІ БУЙНЫМ ШТРАФАМ

Рыбак і яго напарніца-жонка панеслі пакаранне за браканьерства ў Шумілінскім раёне

Паводле намесніка начальніка аддзела дзяржаўнага кантролю абласной Віцебскай інспекцыі аховы жывёльнага і расліннага свету Вячаслава Салдатава, у траўні гэтага года ў час забароны на лоўлю рыбы на возеры Мурожніцкое, паблізу вёскі Язвіна Шумілінскага раёна мужчына разам з жонкай, выкарыстоўваючы надзіманую лодку, усталяваў дзве сеткі.

За дзеяннямі сямейнай пары назіралі дзяржінспектары, якія затым іх і затрымалі. Спачатку

грамадзяне сваё дачыненне да браканьерства адмаўлялі. Аднак гэты факт пацвердзіў і нелегальны ўлоў. У сетцы, якая была знятая з возера, трапілі два карасі і чатыры ляршы агульнай вагой 4 кг. Пры гэтым шкода, прычыненая навакольнаму асяроддзю, складала 57 базавых велічынь, альбо 1 тысячу 331 рубель.

Улічваючы той факт, што дадзены грамадзянін раней у студзені бягучага года ўжо прыцягваўся да адміністрацыйнай адказнасці

за незаконнае рыбалоўства з выплатай штрафу ў 20 БВ, на месца затрымання дзяржінспектары выклікалі следча-аператыўную групу Шумілінскага РАУС.

Пазней была ўзбуджаная кримінальная справа.

У выніку суд Шумілінскага раёна прызначыў браканьеру рэцыдывісту пакаранне ў выглядзе штрафу ў памеры 70 базавых велічынь з канфіскацыяй надзіманай гумавай лодкі. Шкоду, якая была нанесеная прыродзе, таксама будзе спагнана з браканьераў.

vitvesti.by

ЗДАРЭННЕ

ЯК СЫР СТАЎ
“ЛІШНІМ”

У Шуміліне з вытворчага цэха ААТ «Малако» адгрузілі ў Расію на 650 кг сыроў больш, чым было ўказана ў дакументах.

Напрыканцы лістапада пасля паступіўшай папярэдняй аплаты згодна з заключаным дагаворам быў адгружаны сыр для пастаўкі ў Расійскую Федэрацыю. Пры гэтым у галаўное прадпрыемства ААТ «Малако» паступіла інфармацыя, што вага адгружанага сыру не супадае з заяўленай.

У Віцебску прадукцыю ўзважылі, было выяўлена, што фактычная вага сыра

перавышае пазначаную ў дакументах на 650 кг. Па дадзеным факце кіраўніцтва ААТ «Малако» звярнулася ў РАУС Першамайскага раёна г. Віцебска.

Зараз праводзіцца праверка, у рамках якой праведзены агляд месца здарэння і ўзяты тлумачэнні з работнікаў вытворчага цэха. Прызначана почырказнаўчая экспертыза.

Сяржук Крупскі

ТОНКІ ЛЁД

20 снежня на Віцебшчыне праваліліся пад лёд і патанулі двары бакі, адзін з іх утапіўся ў Шумілінскім раёне. Трагедыя абылася ў тры гадзіны дня, калі адзін мужчына з Шуміліна адправіўся на рыбалку на Дабееўскае возера.

Аматар рыбалкі быў настронены на добры клёў, бо напярэдадні на гэтым вадаёме яму тут шанцавала.

Але ў гэты дзень здарылася няшчасце — тонкі лёд пад цяжкасцю рыбака праламаўся. Выбрацца з ледзяной пасткі яму, на жаль, не ўдалося.

Тонкі лёд і няасцярожнась сталі прычынай гібелі адразу двух чалавек. Яшчэ адна трагедыя адбылася за суткі 22 снежня і на возеры Янавіцкае, што ў Віцебскім раёне. Паводле інфармацыі ОСВОД, у абодвух выпадках ахвярамі сталі аматары зімовай рыбалкі. С раніцы на азёрах працавалі вадалазы. Целы патанулых удалося падняць. Вячаслаў Горын, начальнік вадалазна-выратавальнай службы Віцебскай абласной арганізацыі

ОСВОД: «Пры неабходнасці выхаду на лёд пажадана мець з сабой выратавальныя сродкі. Такія як камізэлька і хача б вярхоўку. Паспрабаваць утрымацца ад выхаду на лёд пры яго таўшчыні менш сямі сантыметраў».

Дарэчы, у Віцебскай вобласці ўжо ўведзена забарона выхаду на лёд, пакуль яго таўшчыня не дасягне бяспечнага мінімуму.

Правіламі аховы жыцця людзей на водах Рэспублікі Беларусь (пункт 50) выхад на лёд забаронены ў перыяд ледаставу, калі таўшчыня лёду не дасягнула 7 сантыметраў, а таксама ў перыяд інтэнсіўнага раставання і разбурэння лёду.

За мінулы зімова-асенні сезон у Беларусі загінула больш за 30 рыбакоў.

У Амбросаў

СПОРТ

ПА ВАВІНАМ
В'ЕТ ВО ДАО ЗАНЯЛІ
ПРЫЗАВЫЯ МЕСЦЫ

24-26 лістапада Магілёў прымаў ўдзельнікаў кубка Беларусі і рэспубліканскага маладзёжнага турніра «Юніёр кап-2017» па вавінам в'ет во дао.

У спаборніцтвах бралі ўдзел больш чым 200 спартсменаў. Шуміліншчыну на спаборніцтвах прадстаўлялі выхаванцы аб'яднанняў па інтарэсах раённага цэнтра дзяцей і моладзі «Асновы ўсходніх адзінаборстваў: вавінам в'ет во дао» (трэнер Святлана Бараноўская) і «Кікбоксінг» (Андрэй Несцяранка).

Па выніках спаборніцтваў шумілінскія спартсмены заваявалі 6 першых, 5 другіх і 9 трэціх месцаў. Як адзначылі трэнеры, з найлепшага боку на спаборніцтвах паказалі сябе Лізавета Шаракова і Яўген Шаблін (занялі першыя месцы), Кірыл Крыўко (стаў другім), Захар Сімановіч і Яўген Багамольцаў (занялі трэція месцы).

Алесь Прыбярэжны

АБ'ЯВА

• Каб атрымаць кожны нумар газеты «Світанак» паведаміце рэдакцыі аб гэтым – зрабіце бесплатную падпіску. Калі не жадаеце атрымаць газету, то патэлефануйце.

• Калі прачыталі «Світанак», то калі ласка, перадайце знаёмым.

• Наша газета стала размяшчаеца на партале <http://kamunikat.org>, дзе зацікаўленыя грамадзяне могуць яе спампаваць са старонкі: <http://kamunikat.org/svitanak.html> для далейшага выкарыстання яшчэ да з'яўлення газеты на паперы.

ПАЛІТЫКА

СПРАВА НЕ Ё НАРОДЗЕ, А ВА ЁЛАДЗЕ

Колькі часу існуе цяперашні рэжым, столькі выказваецца думка, што праблема Беларусі — не ў Лукашэнку, а ў народзе. Маўляў, беларускае грамадства адрынае дэмакратычныя каштоўнасці. Народу патрэбна не свабода, а «моцная рука». На такія настроі электарату і абапіраецца Аляксандр Лукашэнка ў сваёй палітыцы.

Вось толькі некалькі найбольш характэрных прыкладаў. Прафесар Рэдфардскага ўніверсітэта (ЗША) Грыгорый Ёфэ ў 2014 годзе апублікаваў кнігу «Пераацэньваючы Лукашэнку: Беларусь у культурным і геапалітычным кантэксце», у якой вельмі станоўча ацэньвае дзейнасць беларускага лідара. Галоўны аргумент, які вылучае Ёфэ, ствараючы станоўчы вобраз кіраўніка Беларусі, палягае ў тым, што той адлюстроўвае памкненні, настроі, жаданні, думкі свайго грамадства. Маўляў, іншай палітыкі ён і не мог праводзіць, і калі ў нечым і памыляецца, дык разам з народам...

Былы памочнік Аляксандра Лукашэнкі, а цяпер амбасадар Беларусі ў Кітаі Кірыл Руды ў нядаўнім артыкуле піша: «Нам трэба расказаць грамадству. У нас ёсць культурныя бар'еры, якія тармозаць эканоміку: спажывецкае стаўленне да інвестараў, да дзяржавы і адзін

да аднаго, прыкрытат роўнасці над багаццем, арыентацыя на савецкае мінулае, гігантаманія, матывацыя пагрозамі (заклік да інстынктаў, а не да здаровага сэнсу), ухіленне ад адказнасці і балючых рашэнняў».

Безумоўна, нельга адмаўляць прыхільнасць значнай часткі беларусаў данедэмакратычных, патэрналісцкіх каштоўнасцяў... І «праект Лукашэнкі» — гэта кансерватыўная рэакцыя беларускага грамадства на выклікі мадэрнізацыі і глабалізацыі, бунт супраць дэмакратычных каштоўнасцяў. Можна пагадзіцца, што ў рамках гэтай сацыяльнай мадэлі значная частка насельніцтва адчувала, дый цяпер адчувае, псіхалагічны камфорт.

Па-першае, спасылка на народ — не ёсць гістарычным апраўданнем. Мы ведаем шмат прыкладаў, калі дыктары, якія прыводзілі свае народы да трагедыі, былі дэмакратычна выбраныя і шмат гадоў мелі шырокую падтрымку

насельніцтва, адлюстроўвалі яго настроі.

Калі казаць пра Беларусь, то беларуская сацыяльная мадэль, у свой час падтрыманая народам, прывяла да відавочнага крызісу. Атрымалася, што лідар, няхай сабе і абапіраючыся на большасць насельніцтва, прывёў краіну ў гістарычны тупік.

Лідар нацыі, асабліва той, які кіруе краінай больш за 20 гадоў, і ўжо адным гэтым фактам прэтэндуючы на адметнае месца ў гісторыі сваёй краіны, павінен мець больш шырокі гарызонт, перспектывнае бачанне будучыні соцыуму. Ён мусіць быць хоць бы ледзь-ледзь разумнейшы за сярэднестатыстычнага грамадзяніна, умець вызначаць дамінуючую грамадскую тэндэнцыю, пралічваць сітуацыю хаця б на адзін ход наперад, бачыць карэнныя, доўгатэрміновыя, а не толькі імгненныя інтарэсы дзяржавы і грамадства. Калі палітык па прастаце душэўнай літаральна паўтарае тое, што думае шараговы абыяцель, падкрэсліваючы пры гэтым, што ён кажа ад імя народа, — дык гора таму народу.

У апошнія дзесяцігоддзі рынак і дэмакратыя паспяхова зацвердзіліся ў шмат якіх рэгіёнах свету: у Лацінскай Амерыцы, Азіі. Вельмі паказальнай з'яўляецца гісторыя развіцця дзвюх Карэй. Паўднёвая Карэя — устойлівая і квітнеючая краіна з рынкавай эканомікай і дэмакратыяй. Паўночная Карэя — убогая, карыкатурная, але праз гэта не менш жудасная дыктатура, дзе людзі паміраюць з голаду. А гэта ж адзін народ, з адны менталітэтам.

Гэты прыклад падштурхоўвае да простага высновы: з адным і тым жа народам можна рэалізаваць розныя мадэлі развіцця. І дыктатарскі рэжым валодае вялікімі магчымасцямі зацвердзіць той лад, які выгадны яму.

І, дарэчы, дзяржаўны патэрналізм любяць не толькі ў Беларусі, але, напрыклад, у дэмакратычнай Еўропе. Напрыклад, у Францыі дасюль працоўнае заканадаўства фактычна забараняла звальненне наёмнага работніка без яго згоды. Гэта моцна перашкаджала развіццю бізнесу. Розныя ўрады некалькі разоў спрабавалі лібералізаваць працоўнае заканадаўства, але прафсаюзы выводзілі на вуліцы з пратэстам сотні тысяч людзей — і кожны раз урад адступаў. Толькі папярэдні прэзідэнт Франсуа Алянд правяў і настойліва і, нягледзячы на пратэсты, страйкі нават падчас мінулагадняга Чэмпіянату Еўропы па футболе, змог давесці справу да канца. Праўда, гэта каштавала Алянду пасады прэзідэнта, бо ягоны рэйтынг упаў настолькі нізка, што ён вырашыў не балатавацца на новы тэрмін. То бок, халюва любяць усе. Таму Беларусь — не такі ўжо вялікі эксклюзіў.

Па-другое, беларускае грамадства вельмі неаднароднае, глыбока расколатае. Сацыялагічныя апытанні паказваюць, што каля траціны беларусаў прытрымліваюцца ўстойлівых дэмакратычных каштоўнасцяў. Але Лукашэнка абапіраецца не на гэту частку электарату. Наадварот, якраз з такімі сацыяльнымі слямі ўлады ўпарта змагаюцца, іх ізалююць, заганыюць у гета. Існы рэжым абапіраецца на людзей з недэмакратычнымі каштоўнасцямі. Гэта яго свядомы палітычны выбар. Важным элементам дзяржаўнай палітыкі з'яўляецца штучная кансервацыя і архаізацыя грамадства, апеляцыя да патрыярхальнай свядомасці, апора на пенсіянераў, людзей з невысокай адукацыяй, нізкай кваліфікацыяй, якія пражываюць у вёсцы, маленькіх гарадах. У гэтым кансерватыўнай мадэлі галоўнай каштоўнасцю з'яўляецца стабільнасць, а не

развіццё.

Па-трэцяе, Лукашэнка выконвае не проста функцыю лютэтка, рупара, ён не адно толькі механічна адлюстроўвае погляды свайго электарату. Прэзідэнт выступае своеасаблівым рэтранслятарам, які адпраўляе назад свайму электарату недэмакратычныя каштоўнасці ва ўзмоцненым выглядзе. А дзяржаўныя СМІ, у першую чаргу тэлебачанне, даводзяць гэты працэс да лагічнага канца.

Па-чацвёртае, узнікае натуральнае пытанне: а ці ёсць цяпергэтая пралукашэнкаўская, антырынкавая, антыдэмакратычная большасць? Вызначыць гэта можна толькі ва ўмовах дэмакратыі, свабоднай канкурэнцыі ідэй і палітычных сіл, дэмакратычных выбараў. Гэтага ў Беларусі даўно няма...

І затым, нават дамінаванне патэрналісцкіх каштоўнасцяў зусім не азначае, што беларусы не хочуць дэмакратыі. Правядзіце сацыялагічнае даследаванне і спытаеце людзей, ці жадаюць яны, каб выбары былі свабоднымі і дэмакратычнымі, каб яны мелі магчымасць выбіраць прэзідэнта і дэпутатаў, каб іх галасы лічылі? Як вы думаеце, ці знойдзецца шмат дзівакоў, якія скажуць: не, мы хочам, каб выбары фальсіфікаваліся? ..Таму, падводзячы вынікі, трэба казаць, што перашкодай на шляху дэмакратычнай трансфармацыі Беларусі з'яўляецца не толькі народ, колькі існы палітычны рэжым. Маніпулюючы грамадскімі настроймі, ён узурпаваў права гаварыць ад імя народа, а насамрэч больш заклапочаны захаваннем уласнай улады. Справа не толькі ў народзе, колькі ў тых, хто імі кіруе.

Пры іншай уладзе, але з гэтым самым насельніцтвам, Беларусь магла б стаць рынкавай, дэмакратычнай і еўрапейскай краінай.

(скарочана)

Валеры Карбалевіч
«Новы Час»

ТЫРАНЫ

«ГИТЛЕР СЖИРАЛ ВСЕ-ТАКИ ЧУЖИЕ НАРОДЫ, А НЕ СОБСТВЕННЫЙ»

21 декабря 1879 года родился один из величайших злодеев в истории мира, по крайней мере, на мой взгляд, звали его Иосиф Виссарионович Джугашвили, он был известен как Сталин.

Люди, ненавидевшие его, сравнивали и сравнивают его с Гитлером, и совершенно напрасно. Гитлер, конечно, был злодеем, тут спора нет, можно сказать, людоедом. Но он сжирал все-таки чужие народы, а не собственный. Он повинен в убийстве 6 миллионов евреев, он повинен в гибели миллионов людей на фронтах войны, он повинен в гибели определенного количества немцев, которые придерживались иных политических взглядов, и понятно — ему нет прощения, и никогда не будет. Но надо признать, что Гитлер не истреблял все-таки собственный народ — в отличие от Сталина.

Трудно сосчитать, в погубили скольких миллионов советских людей виноват Сталин. Известно, что лагерей в Советском Союзе было значительно больше, чем концлагерей в Германии или в Польше.

Поклонники Сталина — их немало, между прочим — говорят о том, что именно он превратил Советский Союз в индустриальную державу и именно благодаря ему Советский Союз победил в войне. Это, мягко говоря, заблуждение. Сталин, вообще говоря, своей насильственной коллективизацией уничтожил в стране крестьянство, в результате чего страна, которая когда-то экспортировала зерно,

стала импортировать его, стала страной вечных очередей, страной недоедания, страной дефицита — это результат того, что он делал.

А что касается индустриализации, то какой ценой? Сколько людей работали как рабы, я имею в виду зеков, которые строили так называемые замечательные стройки социализма? Сколько там погубило людей ради этой самой индустриализации?

А что касается войны, то есть две очень яркие цифры. Германия, воюя на два фронта, потеряла 7-10 миллионов человек. Советский Союз, воюя на одном, потерял 27 миллионов, почти в 3 раза больше. А почему? Да потому что Сталин совершенно не готов был к этой войне, и именно эти огромные потери произошли в начале войны.

А кто победил? А победил

народ, и, конечно, победили замечательные маршалы, такие как Жуков, как Конев, как Рокоссовский. Но все-таки самое страшное, что сотворил Сталин, — это с самим народом. Что он сделал из этого народа?

Я хотел бы вам прочитать маленький отрывок из замечательной пьесы Евгения Шварца «Дракон», как раз на эту тему. Вот на площади встретились Дракон и рыцарь Ланселот.

Дракон: «Мои люди очень страшные, таких больше нигде не найдешь — моя работа, я их кроил».

Ланселот: «И все-таки они люди».

Дракон: «Это только снаружи».

Ланселот: «Нет».

Дракон: «Если бы ты увидел их души, ох, задрожал бы».

Ланселот: «Нет».

Дракон: «Убежал бы даже.

Не стал бы умирать из-за калек. Я же их, любезный мой, лично покалечил, как требуется, так и покалечил. Человеческие души, любезный, очень живучи. Разрубишь тело пополам — человек околует. А душу разорвешь — станет послушнее, и только. Нет-нет, таких душ нигде не подберешь, только в моем городе. Безрукие души, безногие души, глухонемые души, цепные души, легавые души, окаянные души, дырявые души, продажные души, мертвые души. Нет-нет. Жалко, что они невидимы».

Это про нас с вами, уважаемые дамы и господа. И пока мы как народ не признаем именно это, не извергнем из своих душ наследие дракона, то не будет ни толку, ни счастья. По крайней мере, так думаю я. А вы?

Владимир Познер
pozneronline.ru

СПРАВА КОРЖЫЧА

«НІ СЛОВА ПРА ПАБОІ НА ЦЕЛЕ САШЫ»

Святлана Коржыч, маці салдата Аляксандра Коржыча, які загінуў у вайсковай частцы ў Печах пад Барысавам, расказала сайту «Медиа-Полесье», што сустракалася з кіраўнікамі пракуратуры і Следчага камітэту, прысутнічала на некаторых допытах, і фігуранты справы пачалі даваць паказаньні.

«Пасьля неаднаразовых патрабаваньняў мне паказалі вынікі судмедэкспэртызы, — кажа Святлана Коржыч, — там ні слова пра пабоі на целе Сашы. Копію судмедэкспэртызы мне на рукі даць адмовіліся, яе вынікі мяне не задавальняюць. І я буду настойваць на правядзеньні паўторных экспэртыз, усе бачылі, што ён быў зьбіты».

Святлана Коржыч таксама паскардзілася, што ні ваенкамат, ні органы ўлады за гэты час ні разу не пацікавіліся, як жыве яна і яе маці. «Мы засталіся адны з мамай: мне 52 гады, маме пад 80 гадоў».

Цела салдата тэрміновай службы Аляксандра Коржыча знайшлі 3 кастрычніка ў падвале вайсковай часткі ў Печах пад Барысавам. Паводле праверкі, якую правялі ў вайсковай частцы, прычынай сьмерці салдата нібыта стала самагубства. Але сваякі і сябры Аляксандра Коржыча з гэтай вэрсіяй не пагадзіліся і перадалі ў рэдакцыю Свабоды фатаздымкі ягонага цела са сьлядамі прыжыццёвых траўмаў.

13 кастрычніка Следчы камітэт выступіў з афіцыйнай заявай для прэсы. Паводле прадстаўніка Следчага камітэту Сяргея Кабаковіча, цела Коржыча каля 17 гадзіны 3 кастрычніка знайшлі «ў пятлі з мацёрчатай папругі для штаноў, прымацаванай свабодным канцом

да мэталічнай арматуры пад стольлю падвала, зь перавязанымі шнурком абутку нагамі і надзетай на галаву майкай».

Справа выклікала вялікі рэзананс у грамадстве і шэраг зьменаў у беларускім войску.

У вайсковых частках усталювалі відэаназіраньне

Пра тое, што на тэрыторыі Печаў будуць усталюваць камэры відэаназіраньня, 5 лістапада сказаў міністар абароны Андрэй Раўкоў.

«Гэта дапаможа дзяжурным па школах у поўным аб'ёме кантраляваць сытуацыю. Ужо ня будзе такіх месцаў, якія дазваляць стараслужачым салдатам нешта там нядобрае рабіць. У нас многіх вайсковых частках відэаназіраньне ўжо ўсталюванае, вядзецца ў плянавым парадку», — сказаў Раўкоў. Аднак суразмоўцы Свабоды зь ліку служачых вучэбкі ў Печах хачэньняюць такую меру скептычна. Маўляў, камэры паўсюль усё адно ўсталюваць немагчыма, і няма гарантыі, што асобы, якія будуць праглядаць відэазапісы, стануць апэратыўна дакладваць кіраўніцтву пра ўсе заўважаньня парушэньні статуту.

У сярэдзіне лістапада ў Печы прыбылі навабранцы, большасьць «старых» вайскоўцаў (у тым ліку і Коржычавы таварышы па службе) раз'ехаліся па новых частках.

Салдатам дазволілі мабільныя тэлефоны без інтэрнэту і камэры

Аднак толькі самых простых мадэляў (кнопачныя, бяз доступу ў інтэрнэт і фатакамэры) і выключна ў адведзены для гэтага час.

Раней карыстацца мабільнікамі вайскоўцы таксама маглі, у тым ліку навабранцы з «вучэбкі». Аднак усе тэлефоны мусілі захоўвацца ў адмысловым месцы, салдатам іх выдаваў звычайна сяржант.

Новаўвядзеньне можна патлумачыць ня толькі жаданьнем кіраўніцтва часткі спрасьціць для вайскоўцаў камунікацыю з роднымі і сябрамі. Родныя загінулых у войску салдат ня раз казалі, што мабільны тэлефон у арміі часта становіўся прадметам гандлю і вымагальніцтва з боку стараслужачых. Ім дазвалялі карыстацца толькі за грошы.

Некаторыя вайскоўцы, якія прайшлі праз «вучэбку» ў Печах, згадваюць пра «выкупляньне» ўласных тэлефонаў у сяржантаў.

У Печах зьявіліся новыя сяржанты

Пра гэта стала вядома ў сярэдзіне лістапада. Родныя загінулых вайскоўцаў ня раз сьведчылі, што сыстэма нестатутных адносінаў трымаецца акурат на паводзінах сяржантаў.

Большасьць з 15 затрыманых па справе Аляксандра Коржыча — акурат сяржанты. Паводле неафіцыйнай інфармацыі, усе яны служылі ў 3-й і 307-й школе, а затрыманьні адбываліся на працягу некалькіх тыдняў пасьля сьмерці вайскоўца.

Тым часам сама менш аднаго з

затрыманых па справе аб гібелі Коржыча звольнілі з Узброеных сіл. Гаворка пра Артура Вірбала, абвінавачанага ў махлярстве (у яго знайшлі картку Коржыча). Як стала вядома Свабодзе, ён быў звольнены з арміі ў запас 9 кастрычніка, яшчэ да затрыманьня і зьмяшчэньня пад варту.

Сьледчы камітэт распачаў дадатковую праверку ўсіх няшчасных выпадкаў у войску за апошнія 6 гадоў

«Не выключаю, што ў некаторых выпадках рашэньні адмовіць у завядзеньні крымінальнай справы або спыніць заведзеныя справы будуць скасаваныя, каб іначай паглядзець на тую ці іншую сытуацыю», — сказаў старшыня Следчага камітэту Іван Наскевіч.

Як сказала Свабодзе маці Арцёма Басьцюка, знойдзенага павешаным у барысаўскай вайсковай частцы за 6 месяцаў да сьмерці Коржыча, расьсьледаваньне справы аб сьмерці сына насамрэч аднавілі.

Сям'я Басьцюка ўжо сустракалася з новым сьледчым. Аднак на пэрспэктывы расьсьледаваньня Басьцюкі глядзяць скептычна.

«Мы бачыліся зь ім адзін раз за месяц, які прайшоў з моманту аднаўленьня справы. І, ведаеце, вялікіх надзей сустрача не прынесла», — кажа Тацяна Басьцюк.

Па яе словах, новае расьсьледаваньне працягнецца да канца студзеня. Калі ня будзе знойдзена новых доказаў, што сьмерць Арцёма Басьцюка мела гвалтоўны характар, справу зноў могуць закрыць.

<https://www.svaboda.org>

ВЯСКОВЫ ГАНДАЛЬ

ВЯСКОЎЦЫ АБУРАНЫЯ ЗАКРЫЦЬЦЁМ КРАМАЎ

У розных рэгіёнах Беларусі закрываюцца вясковыя крамы. Спажывецкае таварыства тлумачыць людзям, што ў малых паселішчах краму ўтрымліваць нявыгадна. У некаторых вёсках людзі пратэстуюць, пасьля чаго ўлады вымушаныя крамы адкрываць. Вялікі рэпартаж Свабоды.

Замест стацыянарных гандлёвых пунктаў у малых вёсках тры разы на тыдзень прыязджаюць аўтакрамы спажывецкага таварыства. Аднак вясковцы кажуць, што гэта вельмі нязручна. Сярод іх шмат пэнсіянэраў, якія мусяць чакаць на холадзе аўтакраму, што прыязджае паводле пэўнага раскладу.

Івацэвіцкі раён. Вясковцы пра нерэнтабэльнасьць крамы: «Пляцць па 200 рублёў пэнсіі — што мы за іх можам купляць?»

Карэспандэнты Свабоды наведаль вёску Гічыцы Івацэвіцкага раёну. Тут, за 10 кілямэтраў ад райцэнтру, жыве больш за 100 чалавек. Нядаўна тутэйшую краму закрылі. Старых пакінулі бяз крамы, бо не куплялі гарэлку

Калі журналісты падышлі да аўтакрамы, каля якой сабраліся вясковцы, старыя людзі пачалі абурацца, апэлюючы да Лукашэнкі.

«Трэба Лукашэнку сказаць, каб загнаў нас у хлёў ды запаліў. Ды ня трэба будзе ні пэнсію плаціць, нічога... Сто чалавек яшчэ ў сяле, і каб крамы не было!» — скардзіцца бабуля.

Жыхары Гічыц расказалі, што ў вёсцы ёсьць і кандыдатура прадавачкі ў краму, яна гатовая працаваць і за невялікія грошы. Але краму ўсё адно закрылі...

Бярозаўскі раён. Пасьля збору подпісаў краму паабяцалі адкрыць, калі знойдуць прадаўца

У вёсцы Жычын Бярозаўскага раёну пражывае больш за 80 чалавек, у асноўным пэнсіянэры. Краму тут закрылі 26 кастрычніка.

Мясцовы дэпутат Першамайскага сельсавету, сябра аргкамітэту партыі

БХД Валер Білібуха сабраў подпісы жыхароў Жычына і накіраваў зварот у Бярозаўскі райвыканкам.

«Мы, у большасьці пэнсіянэры, павінны стаяць на холадзе з хворымі нагамі па некалькі гадзін, каб купіць набор нахітрых прадуктаў. Няўжо мы не заслужылі ў дзяржавы годнага сацыяльнага абслугоўваньня?» — запыталіся сяляне.

Мясцовыя ўлады правялі ў Жычыне сход, дзе патлумачылі людзям, што крама закрытая, бо няма кандыдатуры прадаўца.

На сходзе пэнсіянэры называлі і яшчэ адну нязручнасьць аўтакрамы: «Калі забыўся нешта купіць, то ўжо ня вернешся ды ня купіш».

Неўзабаве дэпутату Білібуху прыйшоў і адказ з райвыканкаму, дзе патлумачылі, што калі знойдуць прадаўца, то краму адкрыюць. «Так бы ціхенька ўсё і прайшло б. Закрылі — і ўсё, хадзіце да аўтакрамы. Я ж буду сачыць за сытуацыяй і дабівацца, каб стацыянарная крама ў Жычыне адкрылася», — сказаў Свабодзе Білібуха....

Колькі вясковых крамаў закрылі па краіне?

Белкаапсаюз (Белспажыўсаюз), які аб'ядноўвае рэгіянальныя спажывецкія таварыствы, — гэта самая буйная гандлёвая сетка краіны. Летась ёй споўнілася 100 гадоў. Гэтую структуру называюць найбуйнейшым дзяржаўным рытэйлерам — яна мае 8,1 тысячы крамаў, сярод іх 6,9 тысячы — харчовых і зьмяшанага асартымэнту. Амаль 70% іх — у сельскай мясцовасьці. 704 аўтакрамы

дастаўляюць тавары жыхарам больш як 14,4 тысячы маланаселеных вёсак, дзе няма стацыянарных крамаў.

Пытаньне Свабоды пра колькасьць крамаў, закрытых у Беларусі за апошнія два гады, у Белкаапсаюзе праігнаравалі.

Там паведамілі, што сытуацыю рэгулюе пункт 40 Сыстэмы дзяржаўных сацыяльных стандартаў па абслугоўваньні насельніцтва ў галіне гандлю, грамадзкага харчаваньня і бытавога абслугоўваньня, якая зацьверджаная пастановай Саўміну.

Паводле гэтага дакумэнту, калі ў вёсцы жыве меней за 200 чалавек, то яе гандлёвае абслугоўваньне забяспечваюць аўтакрамы і «іншыя

«Трэба Лукашэнку сказаць, каб загнаў нас у хлёў ды запаліў. Ды ня трэба будзе ні пэнсію плаціць, нічога... Сто чалавек яшчэ ў сяле, і каб крамы не было!» — скардзіцца бабуля.

нестацыянарныя гандлёвыя аб'екты» альбо крамы ў бліжэйшых населеных пунктах.

«Аўтакрамы прымаюць папярэднія замовы на тавары. Пэрыядычнасьць і маршруты руху аўтакрамаў узгадняюцца мясцовымі сельсаветамі і райвыканкамамі», — паведамілі ў Белспажыўсаюзе.

У Белкаапсаюзе прывялі такія прыклады ліквідацыі вясковых крам: Бярозаўскае райпо зачыніла адну краму — у вёсцы Карпяшы, дзе жывуць 82 чалавекі. Ганцавіцкае райпо зачыніла адну краму — у вёсцы Новыя Агарэвічы, дзе жыве 91 чалавек. Івацэвіцкае райпо зачыніла 3 крамы — у вёсках Заполье (84 жыхары), Сярадава (100 жыхароў), Кушняры (68 жыхароў).

Аптымізацыя гандлёвай сеткі і карупцыйныя скандалы

У мінулым годзе Свабодзе паведамілі ў Белкаапсаюзе, што больш за

1000 крамаў працуе ў населеных пунктах з колькасьцю жыхароў менш за 100 чалавек. З улікам нізкага аб'ёму таваразвароту такіх крамаў і значных выдаткаў на іх утрыманьне (будынкі, заработная плата прадаўца, транспартныя выдаткі па дастаўцы тавараў) сярэднямесячныя страты на адзін аб'ект складалі ад 5 да 7 мільёнаў недэнамінаваных рублёў.

У Белкаапсаюзе паведамілі, што з прычыны скарачэньня вясковага насельніцтва «праводзіцца праца па аптымізацыі стратнай гандлёвай сеткі».

Кіраўнік краіны Аляксандар Лукашэнка ў леташнім пасланьні беларускаму народу і Нацыянальнаму сходу заявіў: «Калі Белкаапсаюз

не дакажа сваёй дзеяздольнасьці, рыхтуецца да сур'ёзнай рэформы».

Рэформа не адбылася, але ўжо сёлета Лукашэнка даў зьлёнае свята для сельскай экспансіі кіраўніку ААТ «Тытунь-інвэст» і сеткі гіпэрмаркетаў «Карона» Паўлу Тапузідзісу.

Праўда, пры гэтым адзначаў, што «мы не павінны замяняць адну сетку іншай. Бо Белкаапсаюз — гэта сёньня разьвітая структура на сяле».

Цяпер «Белкаапсаюз» кіруе Валеры Іваноў. Да яго гэтую пасаду займаў Сяргей Сідзько, якога ў 2015 годзе Вярхоўны суд пакараў за хабар і злоўжываньне ўладай 12 гадамі турмы. У красавіку гэтага году ў Менску быў затрыман першы намесьнік старшыні Белкаапсаюзу Дзьмітры Баранаў «у рамках расьсьледаваньня крымінальнай справы аб карупцыі».

Алесь Дашчынскі
<https://www.svaboda.org>

Заснавальнік: Салодкі Сяргей Аляксандравіч
Рэдактар: Шчамлёў Аляксандр Міхайлавіч

Адрас рэдакцыі: 211262, Шумілінскі раён, п/а Амбросавічы.
Тэл. 3-73-74, маб. +375299870742.
Газета выдаецца з верасня 2000 г.

Падпісана да друку 28.12.2017 у 17.00
Наклад: 290 асобнікаў.
Выдаецца адзін-два разы на месяц на беларускай і расійскай мовах.

Рэдакцыя можа друкаваць артыкулы дзеля палемікі, не падзяляючы пазіцыі аўтараў.
Друкуецца пры дапамозе аднадумцаў.
Распаўсюджваецца бясплатна дабраахвотнікамі.